

آدریان فرنهام - مایکل آرگایل

روانشناس پول

CENTRAL BANK OF THE
ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN

شهلا یاسانی

روان‌شناسی پول

نویسندگان

آدریان فرنهام و مایکل آرگایل

مترجم

شهلا یاسائی

ویراستاران

گروه علمی انتشارات رشد

نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۴ - شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

حروفچینی: ماندگار - صفحه‌آرا: صبورا شمسائی

لیتوگرافی: گلشید - چاپ و صحافی: دیدآور

مدیر تولید: مختار صحرائی

۹۶-۱۴۱ ۲۸۷۷

ساختمان مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری (بین خیابان دانشگاه و خیابان ابوریحان)، شماره ۸۹، تلفن: ۶۴۰۴۴۰۶
فروشگاه: خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، جنب بانک ملی شعبه فخررازی، شماره ۱۳۶۶، تلفن: ۶۴۹۸۳۸۶، دورنگار: ۶۴۹۷۱۸۱

فهرست

معرفی کتاب.....	۱۷
معرفی نویسندگان.....	۱۸
پیش‌گفتار مترجم.....	۱۹
پیش‌گفتار.....	۲۱
روان‌شناسی پول.....	۲۱
فصل اول: روان‌شناسی پول.....	۲۳
پول، موضوع فراموش شده.....	۲۴
روان‌شناسی پول.....	۲۸
اقتصاددانان و پول.....	۳۱
تاریخچه پول.....	۳۴
پول نقد.....	۳۸
سکه.....	۳۸
پول کاغذی.....	۳۹
بانک‌ها.....	۴۰
کارت‌های اعتباری.....	۴۲
انسان‌شناسی اقتصادی و پول‌های نخستین.....	۴۴
جامعه‌شناسی پول.....	۴۶
دیدگاه فمینیستی نسبت به پول.....	۵۰
پول در ادبیات.....	۵۲
روحیه جامعه، روحیه مصرف‌کننده و نظرسنجی‌ها.....	۵۴
روان‌شناسی اجتماعی پول.....	۵۵

۵۷	نظریه روان‌شناسی پول
۶۲	موضوع این کتاب
۶۵	فصل دوم: نگرش نسبت به پول
۶۶	مقدمه
۶۶	پول و معانی آن
۶۸	معانی «مقدس» یا ویژه پول
۷۱	اخلاق پولی
۷۴	ساختار نگرش نسبت به پول
۸۵	ارزیابی باورهای اقتصادی
۸۹	بررسی‌های تجربی درباره سکه و اسکناس
۹۳	نتیجه‌گیری
۹۵	فصل سوم: نوجوانان، اجتماعی شدن و پول
۹۶	مقدمه
۹۷	رشد باورهای اقتصادی در کودک
۱۰۱	پژوهش در زمینه رشد تفکر اقتصادی
۱۰۲	پول
۱۰۴	قیمت‌ها و سود
۱۰۵	بانکداری
۱۰۷	دارایی و مالکیت
۱۰۹	فقر و ثروت
۱۱۱	پس‌انداز
۱۱۱	تفاوت‌های جنسیتی، طبقاتی و میان‌فرهنگی
۱۱۴	اجتماعی کردن اقتصادی: پول توجیبی
۱۲۳	آموزش اقتصادی
۱۲۷	پژوهش بازرگانی
۱۳۰	آموزش امور پولی به والدین و فرزندان

۱۳۰	کتاب برای کودکان.....
۱۳۲	کتاب برای والدین.....
۱۳۸	نتیجه.....

فصل چهارم: پول و زندگی روزمره: پس انداز، قمار، مالیات

۱۴۱	مقدمه.....
۱۴۲	روان شناسی مصرف / پس انداز.....
۱۴۵	نظریه های پس انداز.....
۱۴۹	خانواده و پس انداز روزانه.....
۱۵۳	بدهی.....
۱۵۷	قمار کردن.....
۱۵۸	نظریه های روانکاوی.....
۱۶۱	شخصیت های مستعد.....
۱۶۲	ارزیابی احتمالات و پی آمدها.....
۱۶۲	نظریه های جامعه شناختی.....
۱۶۳	سایر رویکردها.....
۱۶۵	مالیات.....
۱۶۸	نتیجه.....

فصل پنجم: پول پرستی (پول و سلامت روان)

۱۷۵	مقدمه.....
۱۷۶	روانکاوی پول.....
۱۸۰	احساسات زیربنایی در آسیب شناسی پول.....
۱۸۳	امنیت.....
۱۸۵	قدرت.....
۱۸۶	عشق.....
۱۸۷	آزادی.....
۱۸۸	ارزیابی آسیب شناسی پول.....
۱۹۲	

۱۹۸	درمان اختلال‌های پولی
۱۹۹	پول‌پرستی
۲۰۰	نتیجه

۲۰۳	فصل ششم: دارایی‌ها
۲۰۴	پول و دارایی‌ها
۲۰۹	چرا به دارایی نیاز داریم؟
۲۰۹	نیازهای زیستی
۲۰۹	فراگیربودن دارایی‌ها در جوامع بشری
۲۱۱	دارایی‌هایی که برای بهبود زندگی به کار می‌روند
۲۱۲	دارایی به‌عنوان نماد
۲۱۵	تاریخ و فرهنگ
۲۱۸	تفاوت گروه‌ها از نظر نوع دارایی
۲۱۸	تفاوت جنسیت
۲۲۰	تفاوت طبقاتی
۲۲۱	تفاوت‌های سنی
۲۲۳	برخی از انواع دارایی‌های اصلی
۲۲۳	زمین و مسکن
۲۲۵	اتومبیل
۲۲۷	پوشاک
۲۲۹	لوازم خانه
۲۳۱	نتیجه

۲۳۳	فصل هفتم: پول در خانواده
۲۳۴	اقتصاد خانواده
۲۳۶	تقسیم کار در منزل
۲۴۰	کنترل درآمد و هزینه‌ها
۲۴۴	ارزش اقتصادی کودکان
۲۴۸	پول در خانواده‌های گسترده

۲۵۲	هدایا در خانواده.....
۲۵۳	ده پرسش درباره اهدای هدیه.....
۲۵۳	۱- چه مقدار اهدا می شود؟.....
۲۵۳	۲- چه کسی بیشترین هدیه را می دهد؟.....
۲۵۴	۳- چه کسانی هدیه دریافت می کنند؟.....
۲۵۴	۴- آیا تفاوت های فرهنگی وجود دارد؟.....
۲۵۶	۵- هدایا و مناسبت های مختلف.....
۲۵۷	۶- چه کسانی هدیه متقابل می دهند و چرا؟.....
۲۵۸	۷- هدایا چه معنایی دارند؟.....
۲۵۹	۸- آیا پول به عنوان هدیه مناسب است؟.....
۲۵۹	۹- آیا هدیه باعث تحکیم روابط می شود؟.....
۲۶۱	۱۰- آیا اهدای هدیه های چشمگیر مرسوم است؟.....
۲۶۱	اقتصاد هدیه.....
۲۶۲	ارثیه.....
۲۶۴	نتیجه.....

۲۶۷	فصل هشتم: پول در محیط کار.....
۲۶۸	مقدمه.....
۲۶۹	سیستم های پاداش.....
۲۷۶	دستمزد عادلانه: برابری و محرومیت نسبی.....
۲۸۱	انگیزش درونی و بیرونی.....
۲۸۴	تأثیر انگیزه اقتصادی بر شغل.....
۲۸۷	نتیجه.....

۲۸۹	فصل نهم: بخشش کردن (هبه).....
۲۸۹	مقدمه.....
۲۹۱	چه مقدار پول اهدا می شود؟.....
۲۹۳	دریافت کنندگان خیریه چه کسانی هستند؟.....

۲۹۷	درآمد
۳۰۰	عامل‌های سن و جنسیت
۳۰۰	اندازه خانواده
۳۰۰	اهمیت مذهب
۳۰۱	شخصیت
۳۰۱	تمایز میان ملیت‌ها
۳۰۳	در چه مواقعی پول بخشیده می‌شود؟
۳۰۵	روابط بین بخشنده و متقاضی اعانه
۳۰۵	جذابیت شخصی و سایر ویژگی‌های متقاضی
۳۰۷	ارتباط غیرکلامی
۳۰۷	کنش متقابل
۳۰۸	روابط با دریافت‌کنندگان اعانه
۳۱۰	روابط اهداکنندگان با یکدیگر
۳۱۰	الگوسازی و هم‌نوایی
۳۱۱	انتشار مسئولیت
۳۱۱	تأثیر روش‌های مختلف درخواست‌کردن
۳۱۱	درخواست‌های بزرگ در مقابل درخواست‌های کوچک
۳۱۲	تکنیک «جای‌بازکردن» یا اول مطرح‌کردن یک درخواست کوچک در ابتدای گفتگو
۳۱۳	تکنیک دست بالاگرفتن یا امتیاز متقابل
۳۱۳	قراردادن مردم در حالت روحی مناسب
۳۱۴	داشتن حالت روحی نامناسب
۳۱۴	نگرش نسبت به اهدای اعانه
۳۱۵	دلایل اهدای خیریه
۳۱۵	پاداش‌های اقتصادی اهداکردن
۳۱۸	نوع دوستی
۳۱۹	تأثیر مذهب و اخلاق
۳۲۰	توجه جمعی
۳۲۱	انعام
۳۲۷	نتیجه

۳۲۹	فصل دهم: میلیاردرها.
۳۳۰	مقدمه.
۳۳۳	راه‌های مختلف دستیابی به ثروت
۳۳۷	ثروتمندان چگونه ثروت خود را خرج می‌کنند؟
۳۳۹	تأثیر پول در زندگی مردم.
۳۴۰	نگرش مردم درباره تفاوت‌های درآمد و ثروت در جامعه
۳۴۳	نتیجه

فصل یازدهم: الگوهای اقتصادی.

۳۴۵	پول تا چه اندازه می‌تواند باعث شادکامی یا ایجاد انگیزه در افراد شود؟
۳۴۶	مقدمه
۳۴۶	آیا پول خوشبختی می‌آورد؟
۳۵۳	مقایسه‌ها و انتظارات
۳۵۵	سایر منابع مؤثر در ایجاد خوشحالی؛ آیا با پول می‌توان به آنها دست یافت؟
۳۵۶	اوقات فراغت
۳۵۹	روابط اجتماعی
۳۶۰	تندرستی
۳۶۴	سلامت روانی
۳۶۵	شغل
۳۶۸	شخصیت
۳۶۹	تأثیر رویدادهای مثبت زندگی بر حالت روحی
۳۷۱	آیا کسب پول انگیزه اصلی در انسان است؟
۳۷۳	موارد گوناگون از آنچه که پول انجام می‌دهد.
۳۷۳	۱- ارزش نمادین پول.
۳۷۳	۲- نگرش‌های گوناگون نسبت به پول
۳۷۳	۳- اجتماعی شدن و پول
۳۷۴	۴- پس‌انداز، مصرف، قمار و مالیات
۳۷۴	۵- آسیب‌شناسی پول

۳۷۴	۶- دارایی‌ها
۳۷۴	۷- پول در خانواده
۳۷۵	۸- اهدا به خیریه
۳۷۵	۹- پول در محیط کار
۳۷۵	۱۰- میلیاردرها
۳۷۶	۱۱- پول و خوشبختی
۳۷۶	نتیجه
۳۷۷	پیوست الف
۳۷۷	اسامی پول
۳۷۸	پیوست ب
۳۷۸	پول نقد
۳۷۹	سرمایه
۳۸۰	پول
۳۸۷	نمایه
۳۹۹	منابع

فهرست جدول‌ها

۳۵	۱-۱ کالاهای غیرمتعارف که به جای پول از آنها استفاده می‌شود
۷۱	۲-۱ عوامل مؤثر در مقیاس اخلاقی پول
۷۶	۲-۲ خشنودی و نارضایتی از پول
۷۸	۲-۳ تفاوت‌های عاطفی مردان و زنان در واکنش نسبت به پول
	۲-۴ بررسی‌های تجربی: ویژگی‌های روش شناختی و عامل‌های جمعیتی و شخصیتی که بر نگرش نسبت به پول مؤثر یا نامؤثر هستند
۸۶	۲-۵ مقیاس باورهای اقتصادی: دستورعمل، مفاد، چارچوب، و امتیازبندی
۸۸	۳-۱ دوره‌ها، نمونه‌ها و مراحل حاصل از بررسی‌های مربوط به رشد درک اقتصادی
۱۰۰	۳-۲ متوسط پول توجیبی هفتگی ۱۹۷۵-۹۶
۱۱۵	۳-۳ متوسط اعانه‌ها (هدایا) از طرف دوستان و خویشان ۱۹۸۷-۹۶
۱۱۶	۳-۴ متوسط درآمد هفتگی از مشاغل روزهای شنبه ۱۹۸۷-۹۶

- ۳-۵ متوسط درآمد کل هفتگی در سال‌های ۹۶-۱۹۸۷ بر اساس سن و جنسیت ۱۱۷
- ۳-۶ نگرش نسبت به کودک و پول در آمریکا ۱۳۶
- ۴-۱ تغییر در میزان پس‌انداز شخصی در ایام شکوفایی و رکود براساس فرضیه‌های موجود ۱۴۷
- ۵-۱ یافته‌های خرده‌مقیاس «سلامت روان - پول» ۱۷۸
- ۵-۲ میانگین، آلفا و همبستگی میان مقیاس‌ها ۱۹۴
- ۵-۳ همبستگی میان مقیاس «سلامت روان - پول» و سایر مقیاس‌های خودارزیابی ۱۹۵
- ۶-۱ متوسط هزینه‌های هفتگی خانواده ۹۵-۱۹۹۴ ..... ۲۰۶
- ۶-۲ الف - آیا کالایی به ارزش ۵۰ تا ۲۰۰ پوند وجود دارد که براستی بخواهید بخرید؟ ۲۰۷
- ۶-۲ ب - آیا کالایی به ارزش ۲۰۰ تا ۱۰۰۰ پوند وجود دارد که براستی بخواهید بخرید؟ ۲۰۸
- ۶-۳ دارایی‌های ارزشمند متداول: درصد نسبی بر اساس طبقه‌بندی موضوعی ۲۱۹
- ۶-۴ نقش طبقه اجتماعی در مالکیت وسایل خانه ۲۲۱
- ۷-۱ مدت زمان انجام کارهای خانه و سایر فعالیت‌ها، وقتی که زن به‌طور تمام‌وقت یا نیمه‌وقت کار می‌کند، یا فقط خانه‌دار است ۲۳۷
- ۷-۲ تقسیم کارهای خانه بین زن و شوهرها در انگلیس، ۱۹۸۴ ..... ۲۳۸
- ۷-۳ سیستم‌های تخصیص درآمد خانواده و انواع مختلف سیستم مشترک ۲۴۰
- ۷-۴ «در مورد درآمد خود چگونه فکر می‌کنید: آیا احساس می‌کنید به شما تعلق دارد یا آن را متعلق به همسر خود نیز می‌دانید؟» ۲۴۳
- ۷-۵ ارزش کودکان (درصد نمونه) ۲۴۶
- ۷-۶ کمک‌های اهدایی یا دریافتی از خویشاوندان نزدیک (آمریکا) ۲۵۰
- ۷-۷ کمک‌های دوستان و خویشاوندان (به درصد) ۲۵۰
- ۷-۸ ارزش مادی هدایا در مناسبت‌های مختلف ۲۵۶
- ۸-۱ متوسط تأثیر بازده طرح‌های مختلف سازمانی بر تولید که واحدهای انحراف معیار آن با فراتحلیل به دست آمده است ۲۷۲
- ۸-۲ کارآیی سیستم پرداخت براساس شایستگی و سیستم پاداش در دستیابی به نتیجه‌های مطلوب ۲۷۵
- ۸-۳ واکنش نسبت به نابرابری ۲۷۹
- ۹-۱ میانه مبلغ اهدایی در هر سال، به‌روش‌های مختلف (در مورد اهداکنندگانی که مقدار اعانه خود را مشخص کرده‌اند) ۲۹۵
- ۹-۲ هدایا در طول یک دوره زمانی ۵ ساله، ۱۹۷۱-۵ ..... ۲۹۹
- ۹-۳ مبلغ کل بخشش‌های ماهیانه برای هر نفر قبل از مصاحبه (همه پاسخگویان) ۳۰۲
- ۹-۴ میزان احتمال کمک‌های خیریه با روش‌های مختلف بدون تأثیر مالیات (همه پاسخگویان) ۳۰۴

۹۵	ارزش کل بخشش‌های سالیانه با روش‌های مختلف بخشش (اهداکنندگان مبلغ اهدایی را مشخص کردند).....	۳۰۶
۹۶	نگرش نسبت به کمک‌های خیریه	۳۱۶
۹۷	اعانه‌ها با هدف کمک به موارد مختلف	۳۱۷
۹۸	درصد نظرهای مختلف پیش‌خدمت‌ها نسبت به نوع خدمات مؤثر بر میزان انعام	۳۲۶
۱۰-۱	هزینه‌های هفتگی خانواده‌های انگلیسی برای ۱۰ درصد بالایی و پایینی مقیاس درآمد ۵-۱۹۹۴	۳۳۸
۱۱-۱	ارتباط رضایتمندی با رفاه و ناراحتی‌های روانی: همبستگی‌ها	۳۵۶
۱۱-۲	هزینه‌های مصرفی در اوقات فراغت (هفتگی به پوند، برای هر خانواده)	۳۵۸
۱۱-۳	کمک‌های دوستان و خویشاوندان	۳۵۹
۱۱-۴	تعداد دوستان از هر منبع	۳۶۱

فهرست نمودارها

۶-۱	درصد خانواده‌های مصرف‌کننده کالاهای با دوام منزل در انگلیس ۹۴-۱۹۷۲	۲۱۶
۷-۱	خویشاوندان و هدایای کریسمس (آمریکا)	۲۵۴
۹-۱	توزیع کل افراد اهداکننده در ماه (همه پاسخگویان)	۲۹۲
۹-۲	روش‌های اهدا در ماه گذشته و نسبت حاصل کل استخراج شده (براساس میزان اعانه گفته شده توسط افراد)	۲۹۴
۹-۳	درآمد داوطلبانه از بخش‌های اصلی	۲۹۶
۹-۴	درصد درآمد خانواده‌های سهام در اهدای اعانه به مؤسسه‌های مذهبی، غیرمذهبی و کل	۲۹۸
۱۰-۱	توزیع درآمد ناخالص هفتگی (کارکنان تمام‌وقت بزرگسال)	۳۳۱
۱۰-۲	درخت درآمد (فقط مردان)	۳۳۳
۱۰-۳	تحلیل مسیر از تأثیر انگیزه پیشرفت و سایر متغیرها بر تحرک اجتماعی	۳۳۶
۱۱-۱	الف رابطه بین درآمد و خوشبختی (رفاه) در آمریکا ۷۵-۱۹۷۱ (دوره اول)	۳۴۸
۱۱-۱	ب رابطه بین درآمد و خوشبختی (رفاه) در آمریکا ۸۴-۱۹۸۱ (دوره دوم)	۳۴۹
۱۱-۲	رابطه بین سرانه تولید ناخالص ملی و رضایت از زندگی در ۵۵ کشور	۳۵۰
۱۱-۳	درآمد و خوشحالی در آمریکا ۹۰-۱۹۵۰	۳۵۲
۱۱-۴	شادمانی از طریق فعالیت‌های گروهی	۳۵۷
۱۱-۵	درآمد و سلامتی	۳۶۳

معرفی کتاب

پول، با آنکه در فرهنگهای مختلف یکی از مفاهیم بسیار کهن و مشترک است، اما جایگاه لازم را در روان‌شناسی به‌دست نیاورده است. با وجود آنکه مسئله فاصله طبقاتی و رفتارهای ثروتمندان و تهی‌دستان، به‌فراوانی در مباحث جامعه‌شناختی مطرح شده‌اند و در مردم‌شناسی نیز، اهمیت پدیده هدیه‌دادن مورد توجه قرار گرفته، اما گویی از دیدگاه روان‌شناختی، پول حالت «تابو»یی را پیدا کرده که قابلیت مطرح شدن ندارد. حال آنکه ارتباط پول با قدرت، تأثیر ثروت بر رفتار و عزت نفس، تفاوت‌های جنسیتی در توجه به پول و ثروت، و ده‌ها مسئله دیگر، همگی شایسته بررسی دقیق هستند.

آدریان فرنهام و مایکل آرگایل که هردو از صاحب‌نظران و روان‌شناسان ممتاز و برجسته‌اند، سعی کرده‌اند در این کتاب بدیع، پژوهشهای اخیر را همراه با مطالب به‌دست آمده از فرهنگهای مختلف، ذکر کنند تا باب مطرح‌شدن این عنوان را در متون روان‌شناختی، بگشایند. بر همین اساس است که مسائلی همچون تأثیر پول در خودانگاره افراد، و علت علاقه یا بی‌علاقگی افراد به پول و ثروت، به تفصیل در کتاب مورد بحث قرار گرفته است.

مطالب کتاب می‌تواند برای روان‌شناسان، جامعه‌شناسان، مردم‌شناسان، و افراد علاقه‌مند به اقتصاد و بازرگانی، جالب توجه و راهگشا باشد و چه بسا چشم‌اندازهای نوینی را برای پژوهشها و تأملات بیشتر، بگشاید.

معرفی نویسندگان

آدریان فرنهام و مایکل آرگایل، از صاحب‌نظران برجسته و روان‌شناسان ممتازی هستند که هر یک آثار ارزشمندی را تألیف کرده‌اند و در کتاب حاضر، علاوه بر بررسی مسئله پول و فقر و غنا در فرهنگهای مختلف، یافته‌های پژوهشی را نیز ذکر کرده‌اند.

آدریان فرنهام، استاد روان‌شناسی دانشگاه لندن است که بیش از ۲۵ جلد کتاب تألیف کرده است؛ شوک فرهنگی^(۱) (با همکاری استیفن بوکندر^(۲)، ۱۹۸۶)، اصول اخلاقی پروتستان^(۳) (۱۹۹۰)، پزشکی مکمل^(۴) (۱۹۹۷) و روان‌شناسی رفتار سازمانی^(۵) (۱۹۹۷) از جمله آثار اوست.

مایکل آرگایل، استاد ممتاز دانشگاه آکسفورد است که آثار او در سطح وسیعی انتشار یافته است؛ روان‌شناسی زندگی روزمره^(۶) (۱۹۹۲)، روان‌شناسی طبقات اجتماعی^(۷) (۱۹۹۴) و روان‌شناسی رفتار، باورها و اعمال مذهبی^(۸) (با همکاری بنجامین بیت‌هالاهمی^(۹)، ۱۹۹۷) از جمله آثار اوست.

---

1. Culture Shock

2. Stephen Bochner

3. The Protestant Work Ethic

4. Complementary Medicine

5. The Psychology of Behaviour at Work

6. The Psychology of Everyday Life

7. The Psychology of Social Class

8. The Psychology of Religious Beliefs, Belief and Experience

9. Beit-Hallahmi

چرا پول بیش از «مسائل جنسی» یا «مرگ» به صورت تابو باقی مانده است؟

آیا پول شما را خوشبخت می‌کند؟

قدمت پول، کمابیش همپای قدمت تمدن بشری است. اما جای تعجب است در حالی که مباحثی همچون فاصله طبقاتی، تفاوت رفتارها در طبقات اجتماعی مختلف، و رسوم اجتماعی، از مدت‌ها پیش در جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی مطرح شده‌اند، جایگاه پول در روان‌شناسی، چندان مورد توجه اهل فن قرار نگرفته است.

انتشار کتاب «روان‌شناسی پول»، فتح بابی در این زمینه به‌شمار می‌رود. نویسندگان کتاب که هر دو از صاحب‌نظران شناخته شده در روان‌شناسی هستند، با درآمیختن یافته‌های پژوهشی و بین‌فرهنگی، مباحثی از جمله مفهوم پول از دید افراد مختلف، تفاوت‌های جنسیتی در توجه به مادیات، ارتباط پول با خودانگاره و عزت نفس، ولخرجی و خساست، و ده‌ها مسئله دیگر را به تفصیل در کتاب مطرح کرده‌اند.

مطالعه این کتاب، علاوه بر روان‌شناسان و جامعه‌شناسان، می‌تواند برای متخصصان علوم اقتصادی و نیز هر فرد علاقه‌مند، نکات جالب توجه و تازه‌ای در برداشته باشد.